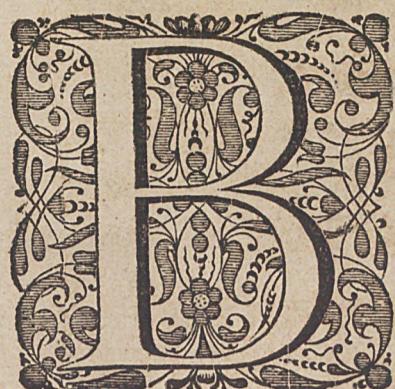

BRITANNIA.

Ritannia, quæ & ALBION, Græcis BRETANIA, BRETANNIKH, PRÆTANIS, AΛΒΙΩΝ, ΑΛΟΤΙΩΝ, Insula totius orbis longe celeberrima, interfulo Oceano ab Europæ continente discreta, Germaniæ & Galliæ figura triquetra objacet, tribus nimirum in diversa procurrentibus promontoriis: BELERIO, quod sollem occidentem, CANTIO, quod orientem, TARVISIO, sive ORCADE, quod Septentrio-nes prospectat. Ab Occasu, quæ Hibernia sita est, Verginius Oceanus irrumpit, à Septentrio-ne, vastissimo & apertissimo Hyperboreo mari pulsatur, ab Ortu, quæ Germaniæ prætenditur, Germanico, à Meridie, quæ Galliæ opponitur, Britannico urgetur. A circumvicinis illis regionibus commodo undique intervallo disjuncta, patentibus gremiis universi orbis commercio opportuna, & tanquam ad juvandos mortales avide in mare omni ex parte se projiciens. Inter Cantium enim, & Caletum Galliæ, ita in altum se evehit, & adeo in arctum mare agitur, ut per-fo-ssas ibi terras antea exclusa admisisse maria opinentur nonnulli, opinionisque suæ assertores adferunt Virgilium in illo versu,

Et penitus toto divisos orbe Britanos:

Quia, inquit Servius Honoratus, olim juncta erat continentii Britannia; & Claudianum, qui illum imitatus cecinit:

Nostrò diducta Britannia mundo.

Orbis sane terrarum faciem diluvii undis & aliis de causis fuisse immutatam, montes non-nulloſ fuisse exaggeratos, plura loca celsiora in plana, & convalles subsedisse, aquosa exaruisse, arida stagnasse, insulasque aliquas à continentii fuisse abruptas verisimile est. An tamen omnino verum, & fuerintne insulæ ante diluvium, non est in animo hic disputare, nec de divinis operibus sententiam supine ferre libet. Divinam pro-videntiam diversas res ad unum finem disposuisse norunt omnes: & sane sparsas in æquore terras, non minus ad Vniversi ornatum facere, quam lacus in terra diffusos, & montes sublime extructos, & Theologi & Philologi semper existima-verunt.

Livius & Fabius Rusticus oblongæ scutulæ, sive bipenni hujus formam assimulaverunt. & ea certe facies est ad Austrum. (ut habet Tacitus) unde vulgo tota Britannia scutulæ, seu bipenni assimilatur. Sed ad Arctum enorme spatium pro-jectarum extremo littore terrarum veluti in cu- neum tenuatur. Tantam tamque immensam cir- cuitu crediderunt veteres, ut Cæsar ille, qui eam primus Romanorum aperuit, Alium se orbem terrarum scripsit reperiſſe, tantæ magnitudinis arbitratus, ut non circumfusa Oceano, sed com- plexa Oceanum videretur. Iulius Solinus Polyhi-stor sua amplitudine pene alterius orbis nomen

Britannia.

P. negri-
ci Con-
ſiūto di-
ctio & fal-
ſo Maxi-
m o in-
ſc.

mereri prodidit. Nostra autem ætas ex multis multorum itineribus certam quasi totius insulæ jam tandem deprehendit dimensionem. A Tarvisio enim circumactis curvatissque littoribus per Occasum ad Belerium plus minus D CCC XII mill. pass. numerantur. inde conversa in Austrum littoris fronte ad Cantium CCCXX mill. pass. hinc secundum Germanicum mare angulosque recessibus per D CC IIIII mill. pass. ad Tarvisum protenditur: ut hac ratione totius insulæ ambitus M D CCC XXXVI mill. colligat. Quæ mensura, ut Plinii multo, sic etiam Cæsaris aliquanto mi-nor. Schitinium autem Chium non est cur me-morem, qui, cum apud Apollonium in Mirabili-bus fabulatus fuerit, fructus sine nucleis, uvasque sine acino in Britannia nasci; ejus circuitum CCCC tantum stadiis definierit. Multo vero me-lius Dionysius Afer in sua orbis descriptione de Britannicis insulis, id est Britannia & Hibernia:

* Τάσσεται μέρος της ακτής της Αγγλίας
Νῆσοι εἰς πάντα της Βρετανίας οι Φαλκλίδες.

Et una cum illo Aristides & alii Græci qui Bri-tanniam καὶ ἔχοντες ob magnitudinem * Μεγάλων νῆσον, id est, Insulam Magnam verè dixerunt.

Qui vero cœli spacia terræ tractibus accura-tius compararunt, Britanniam octavo climati subjecerunt, parallelis decimo octavo, & vice-simo sexto incluserunt. Diem maximum hora-rum æquinoctialium XVII cum semisse putant. At Belerium in convexo terræ situ ab ultimo Occidente XVI temporibus. Cantium XIX tem-poribus secundum longitudinem describunt. Latitudinem in australi ora L grad. x scrupulis. Tarvisium LIX grad. x L scrupulis metiuntur: usque adeo ut hic situs Britanniam definiat cœ-lo, & solo juxta felicissimo, & mitissimo. Cœ-lum ita mite, & temperatum est, ut æstates minus fervidæ sint: calores enim mitigant pe-rennes auræ, quæ cum terræ nascentia recreant, tum homini pecoriisque saluberrime, & jucun-dissime adblaudiuntur: & hyemes sint clemen-tissimæ, frigoris etenim vim (ut taceam aërem crassifculum) frequentes & sedatae pluviae sic dissolvunt, mareque circumfusum ita modera-to te-pore terram foveat, ut multo remissius sit apud nos frigus quam in nonnullis Galliæ, & Italiæ regionibus. Vnde Minutius Felix, cum do-cet divinum numen sua providentia non solum Vniversitati, sed & partibus consulere: Bri-tannia, inquit, sole deficitur, sed circumfluentis maris te-pore recreatur. Nec mireris quod de maris te-pore lo-quitur. Maria, inquit Cicero, agitata ventis ita te-pescunt, ut intelligi facile possit, in tantis illis humoribus inclusum esse calorem. Ad temperiem etiam hujus insulæ spectasse videtur Cescenius Getulicus poëta in primis vetustus, cum de Britannia ceci-nerit,

Non illuc Aries verno ferit aëra cornu,
Gnosia nec Gemini precedunt cornua Tauri,
Sicca Lycaonius resupinat plaustra Bootes.
Cæsar etiam, Loca sunt in Britannia temperatiora quam
in Gallia, remissioribus frigoribus. Cor. item Tacitus,

* Harum
sane ma-
gnitudo
principia:
neque ulla
alia Insulas
inter omnes
Britannicas
equipollent.

De natu.
Deer. lib. 2.

Probus in
Virgili
Georg.

A Aspe-